



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN NERMİN YILDIRIM KARA'YA AİT 7/44757 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), ürün fiyatlarını açıklarken, üretimin sürdürülebilirliğini ve tüketiciye yansıyan fiyatları dengede tutacak politikalar geliştirmektedir. Bu kapsamda, TMO alım fiyatları belirlenirken üretici maliyeti, ekonomik göstergeler, üretim miktarı, önceki yıl alım fiyatları, dünya piyasa fiyatları, tarımsal sanayinin hammadde tedarik durumu, iç ve dış piyasalardaki gelişmeler, tüketici fiyatları, refah payı ile üretimin sürdürülebilirliğini sağlayacak kâr marjı gibi çok sayıda faktör değerlendirilmektedir.

TMO alım fiyatı piyasa fiyatlarının belirli bir düzeyin altına düşmesini önlemek için belirlenen referans fiyat olup üreticilerimizin bu fiyatların altında ürün satmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

2026 yılı TMO hububat alım fiyatları Bakanlığımızca 02.06.2026 tarihinde açıklanmış olup ekmeklik buğdayda 16.500 TL/ton, makarnalık buğdayda 16.500 TL/ton ve arpada 12.750 TL/ton olarak açıklanmıştır.

Ayrıca Bakanlığımızca üreticilerimize temel destek, planlı üretim desteği ve sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında dekara toplam 980 TL destek ödemesi yapılmaktadır.

2026 üretim yılı için temel destek, planlı üretim desteği ve sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında dekara verilen toplam 980 TL'nin mazot ve gübre fiyatlarındaki artışa bağlı olarak güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Akaryakıt fiyatlarındaki küresel dalgalanmaların üretici maliyetlerine yansımaları azaltmak amacıyla 12.08.2026 tarihli ve 11606 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile motorinde ÖTV tutarı 13-31 Ağustos 2026 tarihleri arasında uygulanmayacak şekilde (0 TL/litre) düzenlenmiş olup devam eden süreçte ise kademeli bir geçiş takvimi belirlenmiştir.

TMO olarak hasat başlangıcından itibaren piyasalar yakından izlenmiş fiyatlar açıklanmaya kadar üreticilerin depolama ihtiyacını karşılamak amacıyla 21.05.2026 tarihi itibarıyla taahhütname karşılığı buğday ve arpa alımlarına başlanmıştır.

TMO'nun randevu sisteminde 2024 döneminde teknolojik yenilikler yapılmış, sistem yeni baştan tasarlanmış ve daha kullanıcı dostu bir ara yüzle devreye alınmıştır.

TMO, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı üreticilerin alım noktalarına randevu alarak getirdikleri ürünleri alım işlemine tabi tutmaktadır. Bu sistem sayesinde, çiftçiler ürünlerini randevu aldıkları tarihte beklemeden teslim edebilmektedir.

2026 yılında TMO'ya ait alım noktaları ve lisanslı depolar olmak üzere 769 noktada hububat alımı yapılmaktadır. İhtiyaç doğması durumunda alım noktası sayısı artırılabilir.

TMO tarafından 2026 yılında alınan hububat ürün bedeli ödemelerinde, ürün teslimatına müteakip 21'inci günden itibaren üreticilerin hesaplarına aktarılmaya başlanmış olup TMO tarafından 120 milyar TL ödeme yapılmıştır.

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından üreticilere;

- Bitkisel üretim,
- Hayvansal üretim,
- Kırsal kalkınma,
- Su ürünleri üretimi ve
- Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)

olmak üzere 5 ana başlık altında tarımsal destekler verilmektedir.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilmektedir.

Bu kapsamda ülke genelinde 13 ürün (buğday, arpa, dane mısır, mercimek, nohut, kuru fasulye, aspir, kanola, kütü pamuk, soya, yağlık ayçiçeği, patates, kuru soğan) ve yem bitkileri ürün grubu planlama kapsamına alınmıştır.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Yeni destekleme modeliyle;

- Bitkisel üretim destekleri ilk defa 3 yıllık olarak ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, destekler daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilmektedir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanmaktadır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek almaktadır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenmektedir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin sebep olduğu birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilmektedir.



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilmektedir.

Yem bitkileri üretim planlaması kapsamına alınmış olup tüm havzalarda desteklenecektir. Süt havzası olarak belirlenen illerde yem bitkisi üreten çiftçilere ilave %50 planlı üretim desteği ödenmektedir. Diğer taraftan su kısıtının olduğu 11 ilin 52 ilçesinde ise planlama kapsamında az su tüketen arpa, buğday, yağlık ayçiçeği, aspir, fiğ, mercimek, nohut ve yem bezelyesi üreten çiftçilerimize gübre maliyetinin kalan %50'lik kısmı da yer altı su kısıtı desteği olarak verilmektedir. Böylece bu bölgelerde üretim planlamasına uygun ekim yapan üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100'ü desteklenmektedir. Çiftçilerimize bitkisel üretim destekleri nakdi olarak ödenmektedir.

Verim ve kaliteyi artırmak için sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri verilmeye devam edilmektedir.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği, patates sigili desteği, lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği (Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75'i oranında), bitkisel üretim sigortası, hasar fazlası, çay budama tazminatı ve masrafı destekleri de devam etmektedir.

Yağlık ayçiçeğinde kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından, soya, mısır ve patateste ise kamunun yanında özel sektör tarafından yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen çeşitlerinin yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumunu kullanarak ekim/dikim yapan çiftçilere ilave destek ödemesi yapılmaktadır.

Kamu araştırma enstitüleri tarafından geliştirilerek tescil ettirilen hibrit mısır ve ayçiçeği çeşitlerinin yaygınlaştırılması ve kullanım oranının artırılmasına yönelik olarak "Yerli/Milli Hibrit Çeşitlerin Yaygınlaştırılması Projesi" yürütülmektedir.

10394 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Karar ile 2026 yılı bitkisel üretim desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- 2026 üretim yılı için destek katsayı değeri bir önceki yıla göre %27 artırılarak dekara 310 TL olarak belirlenmiştir.
- Kapalı ortam bitkisel üretime yönelik genç ve kadın çiftçilere ilave destek verilecektir.
- Mısır (dane) ürünün destekleme kategorisi 1. kategoriden 2. kategoriye yükseltilmiştir.
- Hayvancılıkta dane yem ihtiyacını karşılamak amacıyla yulaf, çavdar ve tritikale ürünlerinde yeşil otun yanı sıra dane üretimi de destek kapsamına alınmıştır.
- Hububat üretiminde sertifikalı tohum kullanımının artırılması amacıyla bir önceki yıla göre destek katsayısı artırılarak 0,56 belirlenmiştir.
- Soya üretimini teşvik amacıyla mevcut sertifikalı tohum desteğine ek, yurt içinde ıslah edilip tescil edilen ve yine yurt içinde üretilerek sertifikalandırılan tohumların kullanımı halinde ilave destek sağlanacaktır.
- Organik tarım desteğinde, 1. derece tarımsal amaçlı üretici örgütlerine üye çiftçilere, destek katsayısının %25'i oranında ilave destek verilecektir.



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Katı organik-organomineral desteğinde 0,21 olan katsayı, 0,32'ye çıkarılmıştır.
- Biyolojik/biyoteknik mücadele desteği birim fiyatları %21 artırılmıştır.
- Yıl boyunca (12 ay) hizmet sunan serbest tarım danışmanları ile ziraat odaları ve üretici örgütlerinde istihdam edilen danışmanlara verilen tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, bir önceki yıla göre yüzde 17,5 artırılarak 2026 için 345.450 TL olarak ödenecektir.

Bakanlığımızca 2021 yılından itibaren ülke genelinde işlenmeyen ve nadasa bırakılan arazilerde gerek bitkisel üretimin artırılması gerekse kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ekilişlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik azami %75 ayni desteğin sağlandığı “Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi” yürütülmektedir.

Proje kapsamında uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak uygun çeşitlerle hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkilerin üretiminin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

Kırsal kalkınma destekleri kapsamında; tarımsal yayım ve danışmanlık desteği, kırsal kalkınma yatırımları (ekonomik ve alt yapı yatırımları), uzman eller proje desteği, bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi, IPARD ulusal eş finansman ödemeleri, çiftlik muhasebe veri ağı (ÇMVA) katılım primi destekleri yer almaktadır.

IPARD Programı kapsamında 2007 yılı itibarıyla başlayan program üzerinden 42 ilde birçok tedbir altında tarım ve hayvancılık alanlarında hibe destekleri sağlanmaktadır. IPARD I ve IPARD II dönemi olarak başarıyla yürütülen süreç, IPARD III dönemiyle birlikte ülke geneline yayılmıştır. IPARD III döneminde çıkılan ve çıkılacak çağrılarda %50-75 arasında değişen oranlarda yatırım tedbirlerine hibe desteği sağlanmaktadır.

IPARD Programı kapsamında yer alan tedbirler ile kırsal alanda yaşayan gençlere ve kadınlara yönelik ek sıralama puanı ve ek hibe oranı uygulanarak pozitif ayrımcılık yapılmaktadır.

2006'dan bu yana; Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı, IPARD hibeleri, Genç Çiftçi Projesi ve Kırsalda Uzman Eller Projesi kapsamında 102 bin projeye günümüz fiyatlarıyla toplam 268,3 milyar TL destek verilmiş, 289 bin kişiye istihdam sağlanmıştır.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Bu doğrultuda,

- Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği,
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırımalarında basınçlı sulama sistemi kullanımına ilave %10,
- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırımalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %20, yatırımlarda yağmur suyu hasatı değerlendirildiğinde ilave %10 ve



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Planlı üretime uygun üretim yapan faydalanıcılara ilave %20 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.